

Ung på jobbet?

I den här foldern finns information för dig som sommarjobbar eller jobbar extra inom hotell- och restaurangbranschen.

Sommarjobbet eller extrajobbet är ofta en rolig och bra erfarenhet.

Men vilka rättigheter och skyldigheter har du? Och vad bör du tänka på?

Ha koll på vad som gäller för dig som anställd. Då minskar risken för att du får fel anställningsvillkor och lön!

Innan du börjar ska du ha ett anställningsbevis

När du får ett anställningsbevis är du anställd. Där ska det bland annat stå vem som är din arbetsgivare, hur länge du är anställd, dina arbetsuppgifter, din lön, hur många timmar i veckan du ska arbeta, anställningsform, uppsägningstid och om arbetsgivaren gör avdrag för kost och logi.

Provjobba aldrig!

Ibland vill arbetsgivaren att du provjobbar utan lön för att se att du verkligen klarar arbetsuppgifterna. Tacka alltid nej till det. Det finns inget som heter ”provjobba”. Om du arbetar ska du få betalt i pengar!

Vilken anställningsform gäller?

Visstidsanställning gäller under en viss period. Denna anställning är vanlig på sommar- och vinterlov när många företag behöver semestervikarier. Anställningstiden ska vara bestämd i förväg och du ska ha ett schema som visar när du ska arbeta.

Anställning för enstaka dagar innebär att du bara är garanterad anställning en dag i taget. Det är bara arbetsgivare med kollektivavtal som kan anställa på enstaka dagar. Är du anställd på enstaka dagar kan du tacka ja eller nej till att arbeta när arbetsgivaren ber dig. Anställningsformen får inte användas på arbete som går att planera och schemalägga. Minsta tillåtna arbetstid är tre timmar per arbetspass.

Tillsvidareanställning är detsamma som fast anställning.

Har din arbetsplats kollektivavtal?

Om kollektivavtal finns på din arbetsplats måste arbetsgivaren hålla sig till vissa regler. I kollektivavtalet finns en garanterad minimilön - mindre än så får du inte tjäna, men gärna mer! I avtalet finns också regler om arbetstid, övertidsersättning, semester, scheman och mycket mer. Kollektivavtalet ger dig även ekonomiskt skydd om du blir sjuk eller skadar dig på jobbet.

När lönen kommer

Med varje lön ska du få ett lönebesked. Där ska det stå hur många timmar du arbetat, hur mycket som dragits i skatt och hur stor din semesterersättning är. Spara dina lönebesked - du kan behöva dem när du deklarerar. Ett tips är att skriva upp tiderna du arbetat, i fall det skulle bli problem med utbetalningen av lönen.

Alla ska få semesterersättning

Oavsett om din arbetsplats har kollektivavtal eller inte har du rätt till semesterersättning enligt lag. Den är minst 12 procent på den lön du totalt har tjänat. Om din arbetsplats har kollektivavtal får du ännu mer i semesterersättning.

Du kan tjäna ganska mycket utan att betala skatt

Tjänar du mindre än 18 951 kronor under hela 2017 behöver du inte betala skatt. Skriv ut intyget ”[Intyg för utbetalning av lön utan skatteavdrag](#)” från Skatteverkets hemsida www.skatteverket.se, fyll sedan i intyget och lämna till din arbetsgivare.

Svartjobb – nej tack!

Tacka alltid nej till svart lön. Det är olagligt att arbeta svart och innebär dessutom en hel del risker. Till exempel kan du få sluta när som helst, du har inget skydd om du gör dig illa på jobbet, du får ingen sjukersättning och du kan inte få ersättning från a-kassan. Därtill kan du bli lurad på lönen och inte få betalt. Ett svartjobb går inte heller att använda som en merit.

Regler för dig under 18 år

För dig under 18 år finns särskilda lagar och regler gällande arbetsuppgifter och arbetstider. Du hittar dem på Arbetsmiljöverkets hemsida, www.av.se. Du kan också vända dig till oss på HRF, eller ringa Fackets hjälptelefon **020-56 00 56**.

**Har du frågor?
Ring Fackets hjälptelefon:**

020-56 00 56

Vad ska du ha i lön?

I Sverige finns ingen lag om lägsta lön. Vad du lägst får tjäna bestäms genom förhandlingar mellan fack och arbetsgivare, som sedan skrivs in i kollektivavtalet. Därför är det viktigt att arbeta på en arbetsplats med kollektivavtal. I varje bransch finns flera olika kollektivavtal.

Här nedan presenteras minimilönerna (lägsta lön), OB-tillägget och semesterlönegarantin som gäller mellan **1 april 2017 - 31 mars 2018** - i vår branschs vanligaste kollektivavtal, **Gröna Riksavtalet** och **Hängavtalet Visita**. Tänk på att det finns fler kollektivavtal utöver dem här - ta reda på vad som gäller för dig.

Minimilön för dig över 20 år

LÖNEGRUPP 1 / KVALIFICERAT YRKESARBETE: Arbete som kräver gymnasial utbildning, jämförbar utbildning eller långvarig praktisk erfarenhet.

Gröna Riksavtalet:	22 312 kr/månad	eller	128,97 kr/tim
Hängavtalet Visita:	22 832 kr/månad	eller	131,98 kr/tim

LÖNEGRUPP 2 / YRKESARBETE: Arbete där förkunskaper inte är något krav och då introduktion och utbildning normalt sker på arbetsplatsen.

Gröna Riksavtalet:	21 042 kr/månad	eller	121,63 kr/tim
Hängavtalet Visita:	21 562 kr/månad	eller	124,64 kr/tim

Minimilön för dig under 20 år

FR.OM. 19 ÅR

Gröna Riksavtalet:	17 576 kr/månad	eller	101,60 kr/tim
Hängavtalet Visita:	18 060 kr/månad	eller	104,39 kr/tim

FR.OM. 18 ÅR

Gröna Riksavtalet:	16 158 kr/månad	eller	93,40 kr/tim
Hängavtalet Visita:	16 605 kr/månad	eller	95,98 kr/tim

FR.OM. 17 ÅR

Gröna Riksavtalet:	15 449 kr/månad	eller	89,30 kr/tim
Hängavtalet Visita:	15 869 kr/månad	eller	91,73 kr/tim

UNDER 17 ÅR

Gröna Riksavtalet:	14 049 kr/månad	eller	81,21 kr/tim
Hängavtalet Visita:	14 414 kr/månad	eller	83,32 kr/tim

OB-tillägg

När du arbetar obekväma arbetstider ska du ha tillägg på lönen, så kallat OB-tillägg.

MÅNDAG - FREDAG KL. 20.00-06.00:	21,88 kr/tim
LÖRDAG KL. 16.00 - MÅNDAG KL. 06.00:	21,88 kr/tim
ALLA DAGAR KL. 01.00-06.00:	41,15 kr/tim* (21.88 + 19,27)

Varje påbörjad halvtimme beräknas som full halvtimme.

*OB-ersättning vid nattarbete gäller ej personal som stadigvarande arbetar nattjänst i hotellreception och huvudsakligen har sin arbetstid mellan kl. 01.00-06.00.

Semesterlönegaranti

Har du varit anställd i minst 12 månader i sträck har du rätt till minsta garanterad semesterersättning för varje betald semesterdag, när du slutar din anställning. Om du har varit anställd i minst tre månader i sträck har du rätt till minsta garanterad semesterlön, när du tar ut intjänad semester.

När du har intjänade semesterdagar ska semesterlön/semesterersättning lägst betalas per dag enligt nedan.

SEMESTERÅR 2017-04-01 - 2018-03-31

Anställd som fyllt 20 år:	1 340 kr/dag
Anställd yngre än 20 år:	1 020 kr/dag

Om det finns kollektivavtal
får du rätt lön, viktiga försäkringar,
betald övertid med mera.

Mer information

På lo.se/ung finns mer information för dig som ung. Om du har frågor kan du ringa Fackets hjälptelefon 020-56 00 56 eller besöka [Fackets hjälptelefon](#) på facebook.

På HRF:s hemsida, hrf.net, finns kontaktuppgifter till våra lokala avdelningar och vår medlemservice. Du som är medlem kan också logga in på Mina sidor. Och du som inte redan är medlem kan enkelt ansöka om medlemskap.